

Statens vegvesen

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Behandlende enhet: Vegdirektoratet Saksbehandler/telefon: Anette Hauge / 22073701 Vår referanse: 17/144857-19 Deres referanse: 201704919-40 Vår dato: 15.02.2019

Nærmere vurdering av grensen mellom turbusstransport og rutebusstransport

1. Bakgrunn

Vegdirektoratet har siden høsten 2018 fått informasjon om at det er flere firmaer som transporterer passasjerer mellom Oslo-området og Torp flyplass. Antall busser som transporterer til og fra Torp varierer etter antall flyavganger. I løpet av en morgensesjon ble det observert opp til 22 busser i transport ved Torp. Det er i all hovedsak minibusser som blir benyttet.

De firmaene som jevnlig driver slik transport har nettsider hvor de informerer om rutetider og i mange tilfeller oppgir pris fra faste stoppeplasser. Kontroller utført av Statens vegvesen har vist at de i hovedsak stopper på stoppeplasser hvor noen på forhånd har bestilt transport. De aller fleste passasjerene har forhåndsbestilt turen på nett, men det er også observert at personer som står på en forhåndsbestilt stoppeplass, får tilbudet om å være med mot kontant betaling.

En nærmere sjekk av firmaene har vist at de fleste av disse virksomhetene har turvognløyve. Ingen har ruteløyve.

På strekningen Horten – Torp, kjøres det i dag en rutebuss som har fått ruteløyve av Vestfold fylkeskommune. Dette firmaet hevder at de ovennevnte bussene også driver rutetransport, og at disse kjører uten de rette tillatelser.

For Statens vegvesen har det vært noe usikkerhet rundt de faktiske forholdene, hvordan reglene skal tolkes og hvem som er rette myndighet til å se videre på saken. Statens

Postadresse
Statens vegvesen
Vegdirektoratet
Postboks 6706 Etterstad
0609 OSLO

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Brynsengfare 6A
0667 OSLO

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Regnskap
Postboks 702
9815 Vadsø

vegvesen er løyvemyndighet for turvognløyve, mens fylkeskommunen er løyvemyndighet for ruteløyve. Statens vegvesen kontrollerer ved kontroll langs vei, både for turvognløyve og ruteløyve. Etter en del kontakt med Vestfold fylkeskommune, kommer det frem at de overlater til Statens vegvesen å vurdere om vilkårene for både turvognløyve og ruteløyve er oppfylt.

2. Rettslig grunnlag

Fremstillingen nedenfor er ikke en gjennomgang av hele løyveregelveverket, men knytter seg konkret til de typer transporter Statens vegvesen har fått informasjon om. Fremstillingen har videre som formål å klargjøre regelverket for ruteløyve, og være en hjelp til utekontrollen ved kontroll langs vei.

Nedenfor ser vi nærmere på vilkår for turvognløyve og vilkår for ruteløyve, herunder spørsmålet om forhåndsbestilte reiser og om transportforetaket må stoppe på alle stoppesteder på ruten.

2.1. Krav til turvognløyve

For å få ruteløyve må man være innehaver av et turvognløyve. Det første spørsmålet blir derfor når er det krav om turvognløyve.

Yrkestransportlova ([LOV-2002-06-21-45](#)) § 4 sier at den som mot vederlag vil drive persontransport med motorvogn, må ha løyve. Vederlagsbegrepet skal tolkes vidt, slik at også deling av kostnader ved transporten vil være omfattet. Det er ikke krav om at transportøren har hatt en fortjeneste på transporten eller om hans motiv har vært å oppnå fortjeneste. Kan det konstateres at han har fått vederlag i en eller annen form, vil transporten, når lovens øvrige betingelser er til stede, være løyvepliktig. Deling av bensinkostnader er et eksempel på hva som er regnet som vederlag etter yrkestransportlova.

Videre er det et vilkår at man skal «drive» persontransport for å være omfattet av løyvekravet. Med drivebegrepet skal forstås at virksomheten må ha en viss varighet og være uttrykk for en mer systematisk utnyttelse av transportmidlet i ervervsmessig øyemed. Den nærmere avgrensningen av drivebegrepet må bero på et skjønn i det enkelte tilfellet basert på hyppighet, transportørens initiativ og løyvehaveres mulighet til å utføre transporten. I rettspraksis er ikke terskelen veldig høy før virksomheten faller inn under drivebegrepet.

2.2. Krav til ruteløyve

Yrkestransportlova § 2 første ledd sier «*Som rutetransport reknast regelmessig transport av personar i eit bestemt trafikksamband dersom transporten står open for alle, og på- og avstigning kan skje på stoppestader som er fastsette på førehand*». Bestemmelsens annet ledd tar for seg unntak fra regelen, rutetransport hvor det likevel ikke er krav om ruteløyve. Ingen av disse unntakene passer på den transporten Vegdirektoratet har fått kunnskap om. Vi går derfor ikke nærmere inn i unntakene.

I [Ot.prp. nr. 74 \(2001–2002\)](#), forarbeidene til dagens yrkestransportlov, står det på side 28 til § 2 «Om rutetransport» at definisjonen av rutetransport er endret og tilpasset formuleringene av rutebegrepet i [endringsforordning \(EF\) 11/98](#). Endringsforordningen endrer [forordning \(EØF\) 684/92](#). Forordning (EØF) 684/92 er i dag erstattet av forordning 1073/2009. [Forordning 1073/2009](#) gjelder som norsk forskrift etter yrkestransportforskriften ([FOR-2003-03-26-401](#)) § 56.

Forordning (EØF) 684/92 med endringsforordning (EF) 11/98 sier at det kreves ruteløyve ved to forskjellige transporter. Samme regel finnes også i forordning 1073/2009 artikkel 5. For det første kreves ruteløyve der vilkårene for rutekjøring er oppfylt. Vilråene er de samme som i vår yrkestransportlov § 2 første ledd som vist til ovenfor, jf. forordning 684/92 artikkel 2 punkt 1.1. Forordningen uttaler videre at det også er rutekjørsel selv om transporten må forhåndsbestilles.

Forordningene, forskriften eller loven gjør ingen nærmere vurderinger om det er nødvendig at bussene alltid må kjøre innom alle holdeplasser for at det er krav om ruteløyve, eller om det likevel er krav om ruteløyve selv om bussen bare kjører innom noen stoppesteder hvis de er forhåndsbestilt. Det er likevel fast praksis for at foretak med ruteløyve kan bestemme at bussen bare stopper på noen holdeplasser hvis de er forhåndsbestilt. Dette er gjort for å legge til rette for effektiv busstransport. Et eksempel på slik kjøring er Nettbuss. Nettbuss har flere strekninger i Norge hvor det er holdeplasser som ikke blir betjent med mindre den er forhåndsbestilt av en passasjer. Vi viser til et eksempel på deres rute mellom [Kristiansand og Oslo \(NX190\)](#) hvor slike holdeplasser er merket med bokstav c) i rutetabellen.

For det andre sier forordningen i artikkel 2 punkt 1.3. at der det i utgangspunktet ikke er rutetransport, er transporten likevel underkastet de samme reglene som den eksisterende rutetransporten, der hvor det tilrettelegges for parallell eller midlertidig kjøring for samme passasjerrets som for den eksisterende rutekjøring, innsettelse av ekstra kjøretøy og kjøring med mindre intervaller samt den omstendighet, at den eksisterende rutekjørsel foretas uten stop ved visse stoppesteder eller med stop ved ytterligere stoppesteder.

Hvis et transportforetak gjennomfører transport etter de to foregående avsnittene, kreves det ruteløyve. Dette gjelder uavhengig av om alle reiser må forhåndsbestilles, og også der ruten ikke har akkurat de samme stoppestedene som den eksisterende ruten.

3. Konsenser ved kjøring uten rette tillatelser

Der det er påvist at et foretak driver transport mot vederlag uten de rette tillatelser, kan utekontrollen etter yrkestransportloven §§ 40 og 41 kreve bruksforbud, anmelde og/eller inndra kjennemerker. Ved behov kan også motorvognen tas i forvaring. Det skal også sendes en rapport til løyvemyndighetene. Ved gjentagende brudd kan løyvemyndigheten i Statens vegvesen vurdere foretaketsandel. Hvis foretaketsandel ikke lenger er tilfredsstillende, vil Statens vegvesen ved løyveseksjonen vurdere å trekke tilbake foretakets turvognløyve.

4. Forslag om unntak for behovsprøving

Samferdselsdepartementet sendte 15. november 2018 på høring [forslag om endring i yrkestransportlova § 6 om persontransport med motorvogn i rute](#).

Samferdselsdepartementet foreslår blant annet at flybussruter skal kunne etableres fritt, uavhengig av rutens lengde. Med flybussruter forstås i denne sammenheng rutetransport av passasjerer som stiger av eller på bussen ved en flyplass. Slik transport må likevel søke til fylkeskommunen og ha ruteløyve.

Høringsfristen gikk ut 2. januar 2018, og forslaget er enda ikke oppsummert. Vurderingene i punkt 2 er derfor ikke berørt av dette forslaget.

Trafikantadferd

Med hilsen

Ingrid Lutnæs
avdelingsdirektør

Anette Hauge

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Kopi

Vestfold fylkeskommune, Postboks 2163, 3103 TØNSBERG

Paulsen Buss AS,

Unibuss Tur AS, Strømsv 196, 0668 OSLO

NHO Transport, Middelthuns gate 27, 0305 OSLO